

Belasting van personenauto's en motorrijwielen en motorrijtuigenbelasting (Besluit tijdelijke fiscale maatregelen autobelastingen Oekraïne 2022–2024)

Directoraat-generaal Belastingdienst/Corporate Dienst Vaktechniek
Besluit van 9 december 2022, nr. 2022-286463

De Staatssecretaris van Financiën heeft het volgende besloten.

Dit besluit geeft duiding aan de belastingplicht voor de belasting van personenauto's en motorrijwielen (BPM) en de motorrijtuigenbelasting (MRB) van ontheemde personen die Oekraïne hebben verlaten vanwege de oorlog in dat land.

1. Inleiding

Natuurlijke personen die woonachtig zijn in Nederland en gebruik maken van de weg met een motorrijtuig dat niet is ingeschreven in het Nederlands kentekenregister zijn in beginsel BPM en MRB verschuldigd. Deze verschuldigdheid hangt onder andere samen met de woonplaats en de inschrijving in de Basisregistratie Personen. Gelet op de bijzondere omstandigheden als gevolg van de oorlog in Oekraïne wil ik ontheemden uit Oekraïne uitsluitel geven over de belastingplicht voor het motorrijtuig waarmee zij naar Nederland zijn gekomen. Voor de toepassing van dit besluit sluit ik voor het begrip 'ontheemden uit Oekraïne' aan bij personen op wie het 'Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022, tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan', van toepassing is.

1.1 Gebruikte begrippen en afkortingen

AWR: Algemene wet inzake rijksbelastingen

BPM: belasting van personenauto's en motorrijwielen

BRP: Basisregistratie Personen

Invoerrecht: Het douanerecht dat bij de invoer van goederen verschuldigd is

Lidstaat: Lidstaat van de Europese Unie

Mededeling (EU) 2022/C 104 I/01: Mededeling van de Commissie met operationele richtsnoeren voor het beheer van de buitengrenzen om grensoverschrijdingen aan de grenzen tussen de EU en Oekraïne te faciliteren (2022/C 104 I/01)

MRB: motorrijtuigenbelasting

Uitvoeringsbesluit tijdelijke bescherming: Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan

Uitvoeringsbesluit BPM: Uitvoeringsbesluit belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992

Uitvoeringsbesluit MRB: Uitvoeringsbesluit motorrijtuigenbelasting 1994

Verordening (EU) 1186/2009: Verordening (EG) Nr. 1186/2009 Van de Raad van 16 november 2009 betreffende de instelling van een communautaire regeling inzake douanevrijstellingen

Ontheemde(n) uit Oekraïne: personen op wie het Uitvoeringsbesluit tijdelijke bescherming van toepassing is.

Wet BPM 1992: Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992

Wet MRB 1994: Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994

2. Inwonerschap BPM en verhuisboedelvrijstelling

Natuurlijke personen die woonachtig zijn in Nederland en gebruik maken van de weg met een motorrijtuig dat niet is ingeschreven in het Nederlands kentekenregister, zijn BPM verschuldigd.¹

Bij een tijdelijk verblijf in Nederland is echter geen sprake van fiscaal inwonerschap van Nederland en dus geen belastingplicht voor de BPM. Zodra het verblijf een meer permanent karakter krijgt, kan wél sprake zijn van fiscaal inwonerschap van Nederland en daarmee ook belastingplicht voor de BPM.

¹ Artikel 1, zesde lid, jo. artikel 5, tweede lid, Wet BPM 1992.

Onder normale omstandigheden kan een natuurlijk persoon die zijn normale verblijfplaats overbrengt naar Nederland een beroep doen op de verhuisboedelvrijstelling.² Met een geslaagd beroep op de verhuisboedelvrijstelling zijn onder voorwaarden geen invoerrecht en geen BPM verschuldigd.

Op dit moment is nog niet duidelijk hoelang de oorlog in Oekraïne gaat duren en of ontheemden uit Oekraïne die naar Nederland zijn gekomen hier tijdelijk verblijven of dat dit verblijf op enig moment een permanent karakter gaat krijgen. Dit brengt met zich dat onduidelijkheid kan bestaan over toepassing van voornoemde verhuisboedelvrijstelling. Gelet op de onzekerheid over de duur van het verblijf van deze natuurlijke personen en de bijzondere omstandigheden waaronder zij naar Nederland komen, wil ik ontheemden die vanuit Oekraïne met een motorrijtuig naar Nederland zijn gekomen, zekerheid bieden.

De Europese Commissie heeft richtsnoeren opgesteld voor de toepassing van de verhuisboedelvrijstelling. Een Lidstaat mag vanwege de uitzonderlijke politieke omstandigheden soepeler omgaan met de voorwaarden van de verhuisboedelvrijstelling.³ De benodigde douaneaangifte voor, en de aanvraag van de verhuisboedelvrijstelling kunnen in vereenvoudigde vorm zijn gedaan in de Lidstaat van binnenkomst, waaronder mondeling. Dit betekent dat ontheemden uit Oekraïne persoonlijke bezittingen (waaronder motorrijtuigen) mogen binnenbrengen in de Europese Unie, zonder dat daarover invoerrecht wordt geheven.

Vrijstelling BPM op basis van verhuisboedelvrijstelling

Als de bovengenoemde verhuisboedelvrijstelling bij de douane is aangevraagd en toegekend, is geen BPM verschuldigd over een motorrijtuig van een Oekraïense ontheemde houder, ingeval dat motorrijtuig is ingeschreven in het Oekraïense kentekenregister.⁴ De reguliere voorwaarden en beperkingen zoals deze gelden bij de verhuisboedelvrijstelling zijn niet van toepassing (o.a. verbod op overdracht en uitlenen van het motorrijtuig binnen twaalf maanden na de aangifte).

3. Hoofdverblijf buiten Nederland voor de MRB

Een houder van een in het buitenland geregistreerd motorrijtuig wordt behoudens tegenbewijs geacht zijn hoofdverblijf in Nederland te hebben als hij is ingeschreven als ingezetene in de BRP of verplicht is tot het doen van aangifte van verblijf en adres op basis van de Wet BRP.⁵

Natuurlijke personen die in Nederland hun hoofdverblijf hebben en feitelijk een motorrijtuig tot hun beschikking hebben dat in het buitenland is geregistreerd, zijn als houder van dit motorrijtuig MRB verschuldigd.⁶ Indien de houder zijn hoofdverblijf echter buiten Nederland heeft, is deze voor een periode van maximaal zes maanden vrijgesteld van MRB ondanks gebruik van de Nederlandse weg.⁷

Gelet op de bijzondere omstandigheden waaronder ontheemden uit Oekraïne naar Nederland komen, wordt het hiervoor bedoelde tegenbewijs geacht te zijn geleverd en wordt de ontheemde voor de MRB geacht zijn hoofdverblijf niet in Nederland te hebben. Vanwege de lange duur van de oorlog is de duur van de vrijstelling zoals opgenomen in het Uitvoeringsbesluit MRB niet toereikend voor ontheemden uit Oekraïne.

Goedkeuring

Ik keur daarom met toepassing van artikel 63 van de AWR (de hardheidsclausule) goed dat ontheemden uit Oekraïne voor het motorrijtuig dat is ingeschreven in het Oekraïense kentekenregister en waarmee zij Oekraïne verlaten hebben, in afwijking van artikel 29 Uitvoeringsbesluit MRB, zijn vrijgesteld van MRB, zolang dit besluit in werking is.

4. Aanmelden voor toepassing verhuisboedelvrijstelling BPM en regeling MRB

Om in aanmerking te komen voor bovengenoemde regelingen moet de aanvrager zich melden bij de inspecteur onder overlegging van de verblijfsgegevens in Nederland en de voertuiggegevens. Als op het motorrijtuig waarmee de ontheemde persoon uit Oekraïne dat land verlaten heeft, de in § 2

² Artikel 3, Verordening (EU) 1186/2009 jo. artikel 14 Wet BPM 1992 jo. artikel 4, Uitvoeringsbesluit BPM,

³ Artikel 11, Verordening (EU) 1186/2009 en onderdeel 6 van Mededeling (EU) 2022/C 104 I/01.

⁴ Verordening (EU) 1186/2009 in samenhang met onderdeel 6 van Mededeling (EU) 2022/C 104 I/01, is op grond van artikel 14 Wet BPM 1992 jo. artikel 4, Uitvoeringsbesluit BPM.

⁵ Zie artikel 7, derde lid, Wet MRB 1994.

⁶ Zie artikel 7, eerste lid, onder c, Wet MRB 1994.

⁷ Zie artikel 73, eerste lid, Wet MRB 1994.

bedoelde verhuisboedelvrijstelling van toepassing is, wordt tevens de vrijstelling van artikel 73, eerste lid, onderdeel a, Wet MRB 1994 verleend.

5. Inwerkingtreding en vervaldatum

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 24 februari 2022.

Dit besluit vervalt met ingang van 4 maart 2024. Hiermee wordt aangesloten bij de geldingsduur van het Uitvoeringsbesluit tijdelijke bescherming

6. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit tijdelijke fiscale maatregelen autobelastingen Oekraïne 2022–2024.

Dit besluit zal in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 9 december 2022

*De Staatssecretaris van Financiën,
namens deze,
H.G. Roodbeen
Hoofddirecteur Fiscale en Juridische Zaken*